

سخن سر دیر

سلامت در افق سیاست‌های کلی

سلامت نعمت مجهول الهی است. در نیایش معنوی امام سجاد علیه‌السلام ویژگی‌های متعالی و بی‌نظیری بر آن بر شمرده شده است:

"اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ أَلَيْسِنِي عَافِيَتِكَ، وَ جَلِّئِي عَافِيَتِكَ، وَ حَصِّنِي بِعَافِيَتِكَ، وَ أَكْرَمِنِي بِعَافِيَتِكَ، وَ أَعِينِي بِعَافِيَتِكَ، وَ تَصَدَّقْ عَلَيَّ بِعَافِيَتِكَ، وَ هَبْ لِي عَافِيَتَكَ وَ أَفْرَشِنِي عَافِيَتَكَ، وَ أَصْلِحْ لِي عَافِيَتَكَ، وَ لَا تُفَرِّقْ بَيْنِي وَ بَيْنَ عَافِيَتِكَ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ عَافِنِي عَافِيَةً كَافِيَةً شَافِيَةً عَالِيَةً نَامِيَةً، عَافِيَةً تُؤَلِّدُ فِي بَدَنِي الْعَافِيَةَ، عَافِيَةَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ. وَ أَمُنْ عَلَيَّ بِالصِّحَّةِ وَ الْأَمْنِ وَ السَّلَامَةِ فِي دِينِي وَ بَدَنِي، وَ الْبَصِيرَةَ فِي قَلْبِي، وَ النَّفَازَ فِي أُمُورِي، وَ الْخَشْيَةَ لَكَ، وَ الْخَوْفَ مِنْكَ، وَ الْقُوَّةَ عَلَيَّ مَا أَمَرْتَنِي بِهِ مِنْ طَاعَتِكَ، وَ الْإِحْتِنَابَ لِمَا نَهَيْتَنِي عَنْهُ مِنْ مَعْصِيَتِكَ....."

"خداوندا بر محمد و آلش درود فرست، و لباس عافیت بر من بپوشان، و سراپایم را به عافیت فراگیر، و به عافیت محفوظم دار، و به عافیت گرمی‌ام دار، و به عافیت بی‌نیازم کن، و عافیتت را بر من صدقه ده، و مرا عافیت بخش، و و برایم بستر عافیت بگستر، و عافیت را برایم از هر مانعی پیراسته ساز، و در دنیا و آخرت بین من و عافیت جدایی مینداز. خداوندا بر محمد و آلش درود فرست، و مرا عافیت بخش عافیتی کافی و شفا بخش، و برتر و روزافزون، عافیتی که در بدنم عافیت تولید کند، و در یک کلمه: عافیت دنیا و آخرت، و بر من منت نه به تندرستی و امنیت و سلامت در دین و بدن، و بصیرت در دل، و پیشرفت در امور، و هراس و بیم از تو، و توان و قدرت بر انجام طاعتی که مرا به آن فرمان داده‌ای، و اجتناب از نافرمانی‌ات که مرا از آن برحذر داشته‌ای....."

در این مکتب الهام‌بخش، سلامت به منزله پیوستگی و همبستگی و هماهنگی با اقیانوس بی‌انتهای نعمت‌های الهی برای انسان تعبیر شده است.

سیاست‌های کلی سلامت سندی با ریشه‌های و حیاتی، اهداف متعالی و رویکردهای علمی و فناورانه و آموزه‌های مشتمل بر راهبردهای عینی و واقع‌بینانه است. این سند چراغ راه و پرچم هدایت نظام سلامت در مسیر پر تلاطم جاری و مقصد دشوار و پرفراز و نشیب آتی است. تنظیم، تدوین تبیین، نهادینه‌سازی، اجراء و پایش سیاست‌ها، راهبردها و برنامه‌های سلامت در پرتو انوار و رهنمودهای سیاست‌های کلی به منزله سوار شدن بر سفینه نجاتی است که سرنشینان را از بیم امواج و گرداب‌های مهلک در امان می‌دارد. عدول از مسیر این سفینه هدایت نیز گرفتاری در بحران‌های بنیان برافکنی است که موجبات محرومیت نسبی آحاد ملت از نعمت بزرگ سلامت را رقم خواهد زد. از ویژگی‌های این سند، ارزش بنیانی، عدالت‌محوری، جامعه‌شناختی، مردم‌شناختی، جامعیت، واقع‌بینانه بودن، پاسخگویی، قابلیت اجرا و عمل، هماهنگ بودن با موازین علم و فناوری و متناسب بودن با فرهنگ اسلامی مردم بزرگ ایران است.

جای تأسف است که سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان و مجریان ارشد نظام سلامت، این سند حیات بخش را مهجور و آن را محور سیاست‌ها و تصمیمات و برنامه‌های خود قرار نداده‌اند. موجب نگرانی است که تأثیرگذاری از فرهنگ سکولار و الگوبرداری از نظام سلطه

۱. بخشی از دعای بیست و سوم صحیفه سجاده

۲. <https://www.yjc.ir>

علمی استکبار جهانی و اقتباس از دستورالعمل‌های دیکته‌ای نظام‌های غربی، در نظام آموزش عالی و نظام خدمات و مراقبت‌های سلامت جاری کشور بیش از الهام گرفتن از دستاوردهای ناب و خالص ملی و فرهنگ اصیل و حیات بخش اسلامی و ظرفیت‌های بالقوه عظیم نیروی انسانی داخلی است. فرهنگستان علوم پزشکی در تلاشی روبه‌تزايد در صدد است تا ضمن تبیین مبانی و رهیافت شیوه‌های اجرایی سیاست‌های کلی سلامت، نسبت به فرهنگ‌سازی در عرصه‌های معنوی، اخلاقی، خودکفایی، عزت و استقلال و خودکفایی اهتمام نماید. در این ویژه‌نامه، شماره قبلی و شماره‌های بعدی، برخی از نتایج طرح‌ها و اقدامات همراستا با رصد کلان نحوه اجرای این سند توسط نظام سلامت کشور، منعکس و به آراء صاحب‌نظران گذاشته می‌شود. این مطالب از محصولات پژوهشی طرح‌های انجام شده به‌صورت مشترک، بین فرهنگستان و مراکز تحقیقاتی منتخب، در مورد بندهای ۱۴ گانه سیاست‌های کلی سلامت برگزیده شده‌اند. ضمن سپاس از نویسندگان محترم و مراکز تحقیقاتی ذیربط، امید است با جلب حمایت سیاست‌گذاران و بذل توجهات برنامه‌ریزان، و در پرتو تلاش‌ها و ابتکارات مدیران، موجبات تحقق منویات مهم‌ترین سند سیاستی سلامت کشور توسط سرمایه انسانی تلاشگر و ارزش‌آفرین در صحنه‌های اجراء و عمل فراهم گردد.

من الله التوفیق و علیه التکلان

سردبیر